

De opzegging van een distributieovereenkomst

Iris Brinkhof
Dennis Martens

- Wat is een distributieovereenkomst?
- Juridisch kader
- ‘In beginsel opzegbevoegdheid’?
- Contractuele regeling?
- Tips & Tricks

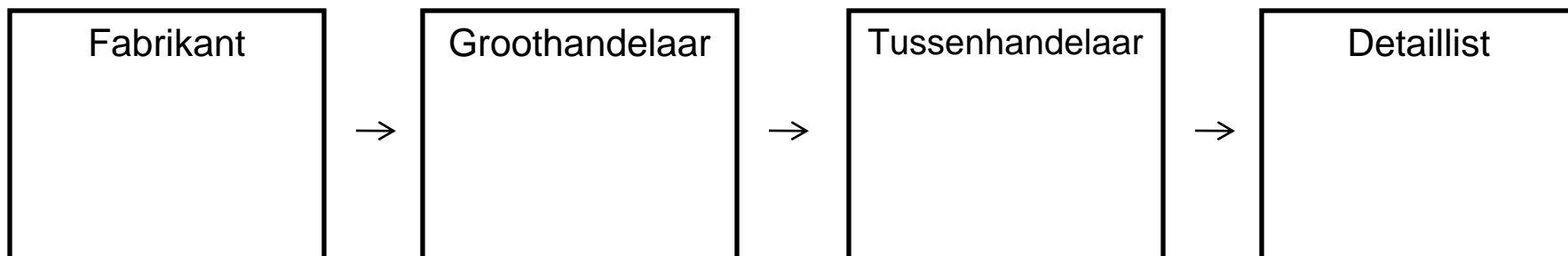

Wat is een distributieovereenkomst?

“Een overeenkomst waarbij twee partijen voor bepaalde of onbepaalde tijd een samenwerkingsverband aangaan ten behoeve van de afzet en feitelijke verspreiding van bepaalde producten (roerende zaken) en krachtens welke de ene partij, de leverancier, zich verbindt tot het verkopen van deze producten aan de andere partij, de distributeur en de distributeur zich ertoe verbindt zorg te dragen voor genoemde afzet en verspreiding door de producten van de leverancier te kopen en voor eigen rekening en risico en op eigen naam door te verkopen.”

Distributieovereenkomst

Koop

Koop

Koop

Koop

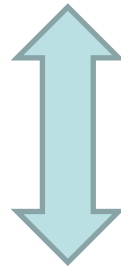
Koop

Koop

Koop

Distributie

Agentuur

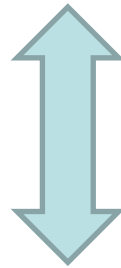

Agentuur (7:428 BW)

“De overeenkomst waarbij de ene partij, de principaal, aan de andere partij, de handelsagent, opdraagt, en deze zich verbindt, voor een bepaalde of onbepaalde tijd en tegen beloning bij de totstandkoming van overeenkomsten bemiddeling te verlenen, en deze eventueel op naam en voor rekening van de principaal te sluiten, zonder aan deze ondergeschikt te zijn.”

Distributie: zelf inkopen en verkopen

Agentuur: tegen beloning bemiddelen

Onbenoemde overeenkomst —————> Boek 6 BW

‘In beginsel
opzeggingsbevoegdheid’?

Latour / De Bruijn

(Hoge Raad 3 december 1999, NJ 2000/120)

Hoge Raad: Geen principiële opzegbaarheid

Contractuele regeling opzegging?

Contractuele regeling opzegging?

Uitgangspunt, máár: beperkende werking redelijkheid en billijkheid (6:248 lid 2 BW)

Pres. Rb. Haarlem 11 december 1990

Pres. Rb. Roermond 2 oktober 1986
(Rockwool / Maasmond)

Hoge Raad 21 april 1995
(Kakkenberg / Kakkenberg)

Gevolgen strijd met redelijkheid en billijkheid?

Gevolgen strijd met redelijkheid en billijkheid?

1) Conversie

Gevolgen strijd met redelijkheid en billijkheid?

1) Conversie

2) Nietigheid

(Automatic Systems / Methon)

Geen contractuele regeling opzegging?

Overeenkomst voor bepaalde tijd?

 opzegging in beginsel niet mogelijk

Geen contractuele regeling opzegging?

 opzegging in beginsel niet mogelijk,

TENZIJ

6:258 BW

Mondia / Calanda

HR 21 oktober 1988, NJ 1999, 439

Distributieovereenkomst

Onbepaalde tijd + geen contractuele regeling

- Beëindiging: ontbinding + opzegging
- Ontbinding ogv wanprestatie (6:265 BW), ogv onvoorziene omstandigheden (6:258 BW)
- Geen wanprestatie, maar toch van overeenkomst af → opzegging

Distributieovereenkomst

- Veel rechtspraak over duurrelaties en opzegging
- Opmerkelijk: nog steeds geen duidelijke regelgeving of richtsnoeren aan de hand waarvan een distributieovereenkomst voor onbepaalde tijd kan worden opgezegd
- “Ieder geval, een afzonderlijke beoordeling”
- HR: opzegbaarheid is afhankelijk van de R&B ivm omstandigheden geval

Distributieovereenkomst

- Geen duidelijkheid voor partijen
- Rechtsonzekerheid over de opzegbaarheid, de lengte opzegtermijn en mogelijke schadevergoeding
- Wel/niet procederen?
- Lange adem = noodzakelijk (Hoge Raad?)

Distributieovereenkomst

- Belangen opzeggende partij

- Belangen opgezegde partij

Distributieovereenkomst

- In de bestaande rechtspraak wel een bepaalde lijn te ontdekken
- Factoren bij opzegging:
 - (i) redelijke opzegtermijn
 - (ii) goede reden
 - (iii) tijdige mededeling reden

Distributieovereenkomst

Redelijke opzegtermijn (i)

- Redelijke opzegtermijn (Albert Heijn/Peijnenburg, drie weken)
- Lengte: afhankelijk van een afweging van wederzijdse belangen van partijen

Distributieovereenkomst

- Vuistregels literatuur

- Smit:

Duur overeenkomst

0 tot 2 jaar

2 tot 4 jaar

4 tot 10 jaar

10 jaar of langer

Opzegtermijn

3 maanden

6 maanden

8 á 12 maanden

1 á 2 jaar

- Barendrecht

Distributieovereenkomst

- Schadevergoeding
- **NB**: (Aanvullende) schadevergoeding (Mattel/Borka)

Distributieovereenkomst

Goede reden (ii)

- Goede reden?
- Rechtspraak verdeeld
- Opzeggen alleen mogelijk bij voldoende zwaarwegende grond: Montagedienst Novoferm/Novoferm (Vzr. Rb. Arnhem 1 oktober 2004, LJN AR 5204)
- Wanneer is er sprake van voldoende zwaarwegende grond?

Distributieovereenkomst

Overige te bespreken uitspraken:

1. Mattel/Borka (HR 21 juni 1991, NJ 1991, 742)
2. Albert Heijn/Peijnenburg (Vzr. Rb. Den Bosch, 10 februari 2005, LJN AS 5628)
3. Runderploeg/Dumeco (Rb. Den Bosch 3 december 2003, *JOR* 2004/91)

Distributieovereenkomst

- Albert Heijn/Peijnenburg

Distributieovereenkomst

Tijdige mededeling

- Runderploeg/Dumeco Rechtbank Den Bosch 3 december 2003, *JOR* 2004/91

Distributieovereenkomst

Tips & Tricks vóór het aangaan overeenkomst

- Kom een heldere beëindigingsregeling overeen
- Kom een heldere looptijdregeling overeen (zie vb)
- Evalueer tussentijds de overeenkomst met elkaar en stel opzeggingsregeling zo nodig bij
- Mattel/Borka clause
- Als je al zicht hebt op de toekomst: sluit een overeenkomst voor bepaalde tijd
- Redelijkheid en billijkheid wegcontracteren?

Distributieovereenkomst

Tips & Tricks bij opzegging

- Primaire en subsidiaire beëindiging (conversie)
- Als er een goede reden is voor de opzegging: mededelen!
- Tijdige mededeling!
- Treed in overleg
- Let op: rechtbank Den Bosch

Voorbeeld I

Onbepaalde tijd of bepaalde tijd?

“Overeenkomst betreffende de schoonwatervoorziening en levering van bluswaterfaciliteiten”

- “De overeenkomst treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2002 en geldt voor wat betreft de levering van bluswaterfaciliteiten voor onbepaalde tijd”
- “De overeenkomst eindigt van rechtswege op de laatste dag van de eerste maand waarin de afnemer niet langer op het genoemde perceel is gevestigd, mits de afnemer zijn vertrek een maand voor het feitelijk vertrek schriftelijk aan [B] heeft gemeld.”

Voorbeeld II

- A sluit in april 2005 een distributieovereenkomst met B
- artikel 8: een initiële periode van 5 jaar, ingaande op 1 april 2005 en eindigend op 31 maart 2010
- Na deze periode van 5 jaar: automatische verlenging, steeds voor 1 jaar, indien niet is opgezegd uiterlijk 6 maanden vóór het verstrijken van de dan geldende einddatum is opgezegd

Voorbeeld II

bepaalde tijd 2011/2013?

- In casu: distributieovereenkomst is na initiële periode automatisch verlengd tot en met 31 maart 2011
- Op 8 mei 2008 tekenen partijen een Amendment op de distributieovereenkomst
- Artikel 3: *This Amendment will come into effect on the 1st of April 2008 and will be valid for:*
 - a) *5 years unless the Distribution Agreement is terminated earlier in which case this amendment is deemed to be terminated on the same date the Distribution Agreement is terminated; or*
 - b) *Until a new organizational cooperation has been agreed upon between the parties.”*

Voorbeeld II

bepaalde tijd 2011/2013?

- Standpunt pij: door het aangaan van het Amendment is de Distributieovereenkomst per 1 april 2008 verlengd met 5 jaar en is opzegging derhalve niet (eerder) mogelijk is dan tegen 1 april 2013
- partijen hebben in 2008 bij het aangaan van het Amendment de bedoeling gehad de Distributieovereenkomst aan te gaan voor een nieuwe termijn van 5 jaar

Distributieovereenkomst

- Vragen?

Dennis Martens

Telefoon: 010-440 64 71

Mobiel: 06-51 41 82 67

Fax: 010-440 64 08

E-mail: dmartens@plp.nl

Iris Brinkhof

Telefoon: 010-440 64 39

Mobiel: 06 - 12 55 67 92

Fax: 010 - 440 64 08

E-mail: ibrinkhof@plp.nl

